

Anker Lau: Jeg skal ikke forsøge på at svinge mig op på noget storpolitisk plan, men vil dog gerne også ved denne lejlighed gøre nogle betragtninger gældende.

Udviklingen her i landet og ude i verden har medført, at der knytter sig mindre og mindre interesse til selve teksten i denne lov, men en stadig større interesse til den ånd, hvori loven administreres. Der er jo intet i lovens tekst, der forhindrer dens afvikling, men afviklingen er til gengæld afhængig af den økonomiske politik, der føres, og af det samarbejde, der foregår mellem Marshalllandene i Paris.

Vor interesse for loven og dens administration knytter sig derfor ganske naturligt til bevidstheden om, at regeringen ikke har så forfærdelig megen sympati for en virkelig aktiv gennemførelse af liberaliseringen. Denne manglende sympati er dog ingenlunde noget nyt, og selvom to af vore højtærede ministre har udtrykt sig lidt stærkt i den senere tid, så synes den højtærede handelsminister i sin fremsættelsestale at anlægge en linie, som ikke i nogen udpræget grad adskiller sig fra tidligere udtalelser, og som det dog har været muligt at forhandle sig til rette på grundlag af.

At den højtærede handelsminister udtaler:

„Det kan ikke være klogt at bygge Vesteuropas fremtidige økonomiske struktur op på den antagelse, at den liberalistiske kapitalisme er den ideale samfundsorden“,

kan naturligvis ikke undre nogen. En sådan opfattelse må socialdemokrater naturligvis have, og skal man diskutere en sådan udtalelse, må vi også vide, hvad der lægges ind i ordene: liberalistisk kapitalisme. Jeg er ingenlunde sikker på, at den højtærede minister og jeg vil lægge den samme betydning ind i disse ord. Men den uro, de nævnte ministerudtalelser har fremkaldt, kan i alt fald ikke have haft noget fornuftigt formål, hvis de overhovedet har haft andet formål end at skabe en politisk baggrund for at give liberaliseringen skylden for følgerne af den økonomiske politik, at man lader sig slæbe med til liberalisering udadtil og samtidig prøver på at fastholde planøkonomien og dens organer indadtil.

Hvis der virkelig havde været noget alvorligt økonomisk på færde, synes jeg, disse

udtalelser havde været så uansvarlige, at man ikke kunne tænke sig, at de ville være blevet fremsat. Følgen måtte jo nemlig blive den, at der opstår en betydelig uro på importmarkedet, og at folk begyndte at hamstre alle de varer, man kunne tænke sig at sætte i forbindelse med nye rationeringer. Der er da også sket noget af dette. Men det kan kun yderligere forringe vor betalingsbalance, og dette kan i sig selv ikke have været noget formål for de ærede ministre, der har udtalt disse ting. Jeg må derfor drage den slutning af disse udtalelser, at en standsning af liberaliseringen o. s. v. og eventuel indførelse af nye restriktioner ikke skal tages altfor bogstaveligt.

Som jeg ofte før har sagt, forekommer det mig stadig, at regeringen, nu som før, mobiliserer pessimismen, hvor der er „fare“ — i gåseøjne — for en virkelig effektiv liberalisering. Hidtil har dette ikke kunnet hjælpe noget, og forhandlingerne i Paris har da også givet betydelige resultater, men vi skal jo stadig videre. Hidtil har liberaliseringen i alt væsentligt drejet sig om råvarer og hjælpestoffer, som hele tiden har været indført nogenlunde efter behov. Der har ikke været grund til nogen udpræget frygt for betalingsbalancen af den grund. Men nu nærmer vi os det tidspunkt, da færdigvarer i større udstrækning må inddrages i frilisterne, og dette må naturligvis fremkalde en ganske særlig pessimisme hos regeringen og i den del af erhvervslivet, som føler sig beskyttet mod konkurrence udefra. Direktør Wonsilds tale fornylig var jo ikke til at tage fejl af, og en del af pressen — ikke mindst den konservative — skriver til tider, som om vi var på fallitens rand på grund af liberaliseringen. Alt dette har formentlig haft indflydelse på det skøn, der udtrykkes i regeringens balanceplan og nationalbudgettet.

Jeg tror, det er klogt, at vi gør os klart, hvad disse dokumenter er for noget. De er jo kun udtryk for et skøn, og det siges jo særlig stærkt i betalingsbalancen, at det er et meget usikkert skøn, men det er altså et skøn, foretaget af en regering, der ikke har særlig lyst til at fortsætte en aktiv liberalisering. Sådan som nationalbudgettet i år er forment, gør det mere indtryk af at være en politisk programmerklæring end et økonomisk dokument.

Jeg synes da, der kan være grund til at